

NL

NL

NL

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 8.3.2011
COM(2011) 102 definitief

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**over de uitvoering van Verordening (EG) nr. 450/2003 van het Europees Parlement en
de Raad van 27 februari 2003 betreffende de loonkostenindex (LKI)**

1. INLEIDING

Bij de analyse van economische ontwikkelingen op korte en middellange termijn zijn de loonkosten per gewerkt uur van groot belang. De Commissie en de Europese Centrale Bank baseren zich op een index van de loonkosten per uur om vast te stellen of er sprake is van een inflatoire druk als gevolg van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De index moet zo snel mogelijk worden berekend voor elke lidstaat, voor de hele EU en voor het eurogebied. Verder is de loonkostenindex van belang voor de sociale partners bij hun loonoverleg en voor de Commissie zelf voor haar toezicht op de conjuncturele ontwikkelingen bij de loonkosten. De loonkostenindex (LKI) is een van de voornaamste Europese economische indicatoren (VEEI)¹.

Verordening (EG) nr. 450/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2003 betreffende de loonkostenindex² (hierna "LKI-verordening" genoemd) creëert een gemeenschappelijk kader voor de productie en indiening van vergelijkbare indexcijfers van de loonkosten in de Europese Unie. De Commissie (Eurostat) publiceert elk kwartaal de index van de loonkosten per uur.³

De Commissie heeft in juli 2003 Verordening (EG) nr. 1216/2003⁴ vastgesteld, waarin de procedures voor de indiening van de indexcijfers, de aan te brengen specifieke correcties (voor seizoensinvloeden) en de inhoud van de nationale kwaliteitsverslagen nader zijn omschreven. Vervolgens heeft de Commissie in maart 2007 Verordening (EG) nr. 224/2007⁵ vastgesteld. Hierin wordt Verordening (EG) nr. 1216/2003 gewijzigd en de werkingssfeer van de loonkostenindex uitgebreid tot de in secties L, M, N en O van de NACE Rev. 1 gedefinieerde economische activiteiten. Deze uitbreiding houdt in dat ook niet-marktdiensten, die het grootste deel van deze secties uitmaken en een andere dynamiek kunnen hebben dan marktdiensten, erin zullen worden opgenomen. In augustus 2007 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan Verordening (EG) nr. 973/2007⁶ tot wijziging van enkele verordeningen betreffende specifieke statistische gebieden, waaronder de loonkostenindex, teneinde de statistische classificatie van economische activiteiten NACE Rev. 2 ten uitvoer te leggen.

Op grond van artikel 13 van Verordening (EG) nr. 450/2003 moet de Commissie om de twee jaar een verslag aan het Europees Parlement en de Raad voorleggen. In dit verslag moet in het bijzonder de kwaliteit van de ingediende gegevens worden geanalyseerd. Op grond van artikel 8, lid 2, van de LKI-verordening moet jaarlijks een verslag over de kwaliteit worden

¹ COM (2002) 661, Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over statistieken betreffende de eurozone.

² PB L 69 van 13.3.2003, blz. 1.

³ Het driemaandelijks persbericht wordt gepubliceerd op de data die worden vermeld in het bekendmakingstijdschema; beide zijn te vinden op de website van Eurostat: (<http://ec.europa.eu/eurostat>).

⁴ Verordening (EG) nr. 1216/2003 van de Commissie van 7 juli 2003 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 450/2003 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de loonkostenindex (PB L 169 van 8.7.2003, blz. 37).

⁵ Verordening (EG) nr. 224/2007 van de Commissie van 1 maart 2007 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1216/2003 met betrekking tot de economische activiteiten die opgenomen zijn in de loonkostenindex, PB L 64 van 2.3.2007, blz. 23).

⁶ Verordening (EG) nr. 973/2007 van de Commissie van 20 augustus 2007 tot wijziging van enkele verordeningen (EG) betreffende specifieke statistische gebieden waarop de statistische classificatie van economische activiteiten NACE Rev. 2 ten uitvoer wordt gelegd (PB L 216 van 21.8.2007, blz. 10).

voorgelegd. Volgens bijlage I van Verordening (EG) nr. 1216/2003 wordt de kwaliteit van de loonkostenindex aan de hand van de volgende criteria vastgesteld: relevantie, nauwkeurigheid, actualiteit, punctualiteit, toegankelijkheid, duidelijkheid, vergelijkbaarheid, coherentie en volledigheid.

De vergelijkbaarheid en de volledigheid zijn aanzienlijk verbeterd, dus dit verslag zal zijn toespitst op nauwkeurigheid, actualiteit en coherentie. Kleine afwijkingen van de indieningstermijnen worden niet genoemd, omdat zij tijdelijk waren.

2. ALGEMENE VORDERINGEN SINDS HET LAATSTE VERSLAG

Sinds het laatste verslag, goedgekeurd in 2008⁷, is er veel vooruitgang geboekt. De nieuwe NACE Rev. 2-classificatie was uitgevoerd zoals gevraagd bij de eerste indiening in juni 2009. Voor de invoering van de NACE Rev. 2 moesten veel bronnen in de lidstaten worden aangesproken. In veel gevallen was er ook een diepgaande herziening van de gegevensverzamelingsmethoden nodig, hetgeen leidde tot veranderingen om de kwaliteit van de LKI te verbeteren. Ook liep de afwijking voor niet-marktdiensten af en verschaften alle lidstaten de cijfers in de loop van 2009.

De actualiteit is aanzienlijk verbeterd en slechts twee lidstaten (België en Ierland) hebben nog wat problemen om aan de wettelijke indieningstermijnen te voldoen. De cijfers uit het verleden zijn ingrijpend herzien, maar dit was onvermijdelijk, gezien de invoering van de nieuwe NACE Rev. 2-classificatie en de veranderingen die zijn aangebracht in de verzamelingssystemen in bepaalde lidstaten. Om de gebruikers bij te staan en om openheid te betrachten over de reikwijdte van de herzieningen, vermeldt de Eurostat-website alle cijfers die sinds juni 2009 voor de Europese Unie en de Eurozone zijn vrijgegeven.

De beschikbaarheid en de kwaliteit van de loonkostenindex (LKI) zijn over het geheel genomen verbeterd. Een aantal lidstaten bracht veranderingen aan in hun gegevensverzamelingsystemen om de resterende afwijkingen van de in Verordening (EG) nr. 450/2003 vastgestelde kwaliteitsnormen en begrippen weg te nemen. Zo nemen Ierland en Zweden nu onregelmatige betalingen in aanmerking en telt Finland nu alle soorten werknemers mee, dus niet alleen voltijdse medewerkers. Ook was er een aanzienlijke verbetering in de rapportage van de metagegevens door de lidstaten. Meer lidstaten hebben de nationale kwaliteitsverslagen op tijd ingediend en bijna alle lidstaten rapporteren de metagegevens nu elk kwartaal, waarbij ze de veranderingen in de gegevens verklaren. De volatiliteit van de index is afgenomen, voornamelijk dank zij de verbetering in de reeksen betreffende de gewerkte uren, die nu nauwkeuriger worden gevolgd dan in het verleden.

Doordat alle lidstaten hun LKI indienen, kan Eurostat de EU-aggregaten opstellen en voldoende accurate vergelijkingen van de ontwikkelingen van de loonkosten per uur in de lidstaten maken. Enkele lidstaten moeten echter nog meer aandacht besteden aan een aantal aspecten voordat het harmonisatieproces kan worden afgesloten. De punten waarom het gaat, worden hieronder besproken.

Terwijl de lidstaten de noodzakelijke infrastructuur voor de productie van de LKI boden, heeft de Commissie (Eurostat) haar productiesysteem voor een tijdige ontvangst, verificatie, verwerking, opslag en verspreiding van de LKI-gegevens onderhouden en uitgebreid. Deze

⁷ COM(2009) 33.

processen, die sinds 2005 volledig operationeel zijn, worden voortdurend geanalyseerd en bijgesteld.

3. EVALUATIE VAN DE NALEVING (TOT EN MET SEPTEMBER 2010)

3.1 Overzicht

Een aantal lidstaten waarvan in het verslag van 2008 werd gemeld dat zij niet volledig aan de verordening voldeden, hebben de nodige maatregelen genomen om dit recht te zetten. Nederland voldoet nu aan de actualiteitsvereisten van de LKI-verordening. Zweden, Finland en Ierland hebben de noodzakelijke wijzigingen in hun verzamelingssystemen aangebracht om aan de definities van de LKI te voldoen. Oostenrijk heeft zijn schattingsmethode herzien en de actualiteit van de gegevensindiening verbeterd. In de secties G tot en met S van de NACE Rev. 1 zijn echter ingrijpende aanpassingen van de eerste schattingen doorgevoerd, waarvoor nader onderzoek nodig was. Griekenland heeft veel verbeteringen aangebracht, maar de LKI-cijfers zijn nog steeds volatiel.

Nu alle lidstaten de in de LKI-verordening voorgeschreven LKI-kernvariabelen indienen, kan de aandacht meer worden gericht op het voldoen aan andere vereisten van de LKI-verordening. Zo zal de kwaliteit van de correctieprocedures voor seizoensinvloeden in de toekomst diepgaander worden geëvalueerd, met de achterliggende gedachte dat de voor seizoensinvloeden gecorrigeerde LKI de belangrijkste referentie in de persberichten van Eurostat zal blijven, zoals gebeurt met alle andere macro-economische kwartaal- en maandstatistieken. Zweden en Finland zijn de enige lidstaten die Eurostat geen voor seizoensinvloeden gecorrigeerde cijfers toesturen. Voor Finland is dit gerechtvaardigd door de korte tijdreeksen die beschikbaar zijn door het nieuwe verzamelingssysteem (sinds 2007). Op grond van Verordening (EG) nr. 1216/2003 moest een aantal lidstaten haalbaarheidsstudies verrichten naar de wijze waarop de index voor de schatting van de totale loonkosten met uitzondering van bonussen kan worden verkregen. In veel gevallen waren de resultaten van de haalbaarheidsstudies negatief, en de laatste jaren is er geen wezenlijke vooruitgang geboekt. Op het ogenblik maken Oostenrijk, Bulgarije, Malta, Duitsland, Italië, Frankrijk en Ierland geen schatting van de totale loonkosten met uitzondering van bonussen. Bulgarije, Duitsland en Ierland zullen dat in de nabije toekomst wel kunnen. Oostenrijk en Italië zouden de loonkosten met uitzondering van bonussen kunnen schatten, zij het met een zeer geringe dekking in termen van NACE-secties of omvang van de eenheden. Frankrijk en Malta achten een schatting van de loonkosten met uitzondering van bonussen niet haalbaar.

3.2 Details van de tekortkomingen ten aanzien van de kwaliteit

3.2.1 Nauwkeurigheid

Bij verschillende aspecten van de LKI levert de nauwkeurigheid problemen op. Over het algemeen zijn deze terug te voeren op gebrekkige basisgegevens en kunnen zij leiden tot een grote volatiliteit van de LKI-reeksen. Onnauwkeurige gegevens zijn in sommige gevallen ook niet goed vergelijkbaar met die van andere lidstaten en kunnen bovendien aanleiding geven tot inconsistenties tussen de LKI en andere gegevensbronnen die vergelijkbare aspecten meten (bv. de ontwikkeling van het uurloon van werknemers zoals gemeten door nationale rekeningen). Doorgaans worden problemen met de nauwkeurigheid door de betrokken lidstaten aangekaart in het jaarlijkse kwaliteitsverslag en houdt de Commissie (Eurostat) toezicht op de geboekte of geplande voortgang met het gebruik van betere bronnen.

Momenteel hebben drie lidstaten problemen met de nauwkeurigheid. Duitsland en Hongarije gebruiken nu nog niet de basisgegevens die zij nodig hebben om volledig aan de verordening te voldoen. De LKI-gegevens van Griekenland laten vaak een onverklaarbare groei zien, die moeilijk te rijmen valt met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Duitsland: In het eerste kwartaal van 2010 is Duitsland begonnen met het gebruik van de nieuwe driemaandelijke loonkostenenquête als belangrijkste informatiebron om de LKI te schatten. Voorheen dienden gegevens van nationale rekeningen als bron. De overstap naar een specifieke bron is als een verbetering te beschouwen, maar had ook als gevolg dat kleine ondernemingen in bepaalde economische sectoren minder goed gedekt werden. Op het ogenblik worden er methodes toegepast die dit probleem van de geringe dekking verminderen. Werknemers van kleine ondernemingen worden opgenomen in de wegingen die worden gebruikt voor berekening van de arbeidskostenindex om de NACE Rev. 2-secties B tot en met S te aggregeren.

Griekenland: hoge volatiliteit van LKI-reeksen en ingrijpende aanpassingen. Het in 2009 ingediende kwaliteitsverslag was te beknopt om er conclusies over de oorzaken van de nauwkeurigheidsproblemen uit te kunnen trekken.

Hongarije: De brongegevens dekken geen zeer kleine ondernemingen met minder dan vijf werknemers. Op deze ondernemingen wordt geen imputatie toegepast.

3.2.2 Tijdigheid

De actualiteit is sinds het laatste verslag in 2008 steeds meer verbeterd. Niettemin hebben enkele lidstaten de LKI voor sommige kwartalen om uiteenlopende redenen niet op tijd (70 dagen na het referentiekwartaal) ingeleverd. Actualiteit is van het grootste belang, omdat vertraging bij het aanleveren van de gegevens betekent dat voor EU- en eurozone-aggregaten schattingen moeten worden gebruikt. Dit kan tot onnodig ingrijpende aanpassingen leiden. Hieronder volgt een opsomming van de lidstaten die de gegevens dermate laat aanleverden (>t+75) dat deze niet konden worden opgenomen in het driemaandelijks persbericht van de Commissie. Eurostat was genooddacht extrapolaties van de LKI-waarden van de desbetreffende landen te gebruiken voor de EU- en eurozone-aggregaten voor dat kwartaal.

België leverde gedurende de laatste vier kwartalen driemaal de gegevens niet tijdig aan. De vertragingen bij de indiening zijn aanzienlijk verminderd in vergelijking met die in de voorgaande jaren. België werkt verder aan de verbetering van de administratieve registers en de stroomlijning van de procedures. Het land heeft toegezegd vanaf 2011 volledig aan de vereisten te zullen voldoen.

Ierland heeft de gegevens niet tijdig ingeleverd in de laatste twee kwartalen van 2009 en leverde voor twee kwartalen van 2010 helemaal geen gegevens in. Dit werd veroorzaakt door problemen bij de uitvoering van de nieuwe NACE Rev. 2-classificatie en met de invoering van een nieuw gegevensinzamelingsstelsel. De situatie zal naar verwachting verbeteren in 2011.

De Commissie heeft de landen gevraagd de nodige maatregelen te nemen teneinde te verzekeren dat de termijnen voor de gegevensindiening in de toekomst in acht worden genomen.

3.2.3 Coherentie

In het jaarlijkse kwaliteitsverslag wordt de lidstaten verzocht de groeicijfers van de LKI te vergelijken met die van het uurloon van werknemers in de nationale rekeningen volgens de definitie van het ESR 95. Beide gegevensverzamelingen meten hetzelfde fenomeen met verschillen in de definities, de volledigheid van de bronnen en de methode om de groeicijfers te berekenen. Een volledige coherentie mag niet worden verwacht, maar de mate van coherentie tussen de twee is bruikbaar als indicator voor de kwaliteit van de LKI. Aangezien niet alle lidstaten kwartaalgegevens over het uurloon van werknemers (gegevens uit de nationale rekeningen) produceren, is een volledig overzicht van de coherentie niet mogelijk. Het volgende overzicht is gebaseerd op de kwaliteitsverslagen van 2008. Omdat voor de nationale rekeningen de NACE Rev. 1-classificatie nog wordt gebruikt terwijl voor de LKI de NACE Rev. 2 wordt toegepast, is de vergelijking bovendien beperkt tot een zeer klein aantal geaggregeerde NACE-secties.

Cyprus en Malta: Omdat de nationale rekeningen de bron voor de LKI zijn (Malta), of de LKI de bron voor de nationale rekeningen is (Cyprus), is coherentie onvermijdelijk.

Tsjechië, Duitsland, Griekenland, Spanje, Italië, Nederland, Oostenrijk, Slovenië: voldoende coherentie. De groeicijfers hebben doorgaans hetzelfde teken en liggen in dezelfde orde van grootte.

Denemarken, Frankrijk, Estland, Litouwen, Roemenië en Slowakije: weinig coherentie; grote verschillen tussen de groeicijfers van de twee bronnen.

België, Bulgarije, Ierland, Letland, Luxemburg, Hongarije, Polen, Portugal, Finland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk: geen kwartaalgegevens van de nationale rekeningen beschikbaar of niet in het kwaliteitsverslag genoemd.

Eurostat verricht een nauwkeurige analyse van de coherentie van de LKI met de gegevens van de nationale rekeningen en de loonkostenenquête, en zal dit in de toekomst blijven doen. De resultaten van de analyse worden vaak besproken met de lidstaten om de coherentie van de verschillende gebieden van de statistiek te verbeteren.

4. CONCLUSIES

Over het geheel genomen is de naleving van de LKI-verordening verder verbeterd in vergelijking met het vorige verslag van 2008. De meeste lidstaten voldoen nu aan de vereisten. De lidstaten zijn middelen blijven vrijmaken voor maatregelen om de reeksen indexcijfers beter vergelijkbaar en actueler te maken. Hierdoor is de kwaliteit in het algemeen duidelijk verbeterd en is de bruikbaarheid van de gegevens toegenomen.

De actualiteit is verbeterd en er zijn minder lidstaten met nauwkeurigheidsproblemen.

De laatste jaren heeft de Commissie (Eurostat) er regelmatig bij de lidstaten op aangedrongen zich nog meer in te spannen voor verbetering. De Commissie zal de resterende nalevings- en kwaliteitsproblemen regelmatig aan de hand van de verstrekte gegevens en van andere nationale documentatie controleren. Wanneer de gewenste of geplande verbeteringen niet naar genoegen zijn gevorderd, zal contact worden opgenomen met de betrokken nationale instantie en zal de Commissie de nodige maatregelen nemen om naleving af te dwingen.